

Grootbroek

Bree & Kinrooi, Limburg

2024E94

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

BUREAUONDERZOEK

VLAAMS ERFGOED CENRTRUM [VEC]

2440 GEEL

LIESDONK 5

AUTEUR:

A. Schoups

ERKEND ARCHEOLOOG:

A. Schoups (OE/ERK/Archeoloog/2020/00015)

© Vlaams Erfgoed Centrum VEC, Geel, 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Vlaams Erfgoed Centrum bv. Vlaams Erfgoed Centrum bv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Samenvatting van het reeds uitgevoerd onderzoek	5
2. Advies op basis van de resultaten van het reeds uitgevoerd onderzoek	7
BIBLIOGRAFIE	8
BIJLAGE	9

INLEIDING

Deze archeologienota wordt opgesteld naar aanleiding van de voorgenomen natuurherstelwerken te Bree en Kinrooi. De oppervlakte van het plangebied bedraagt 1.893.804m², terwijl de geplande ingrepen een oppervlakte van ongeveer 891.969m² beslaan.

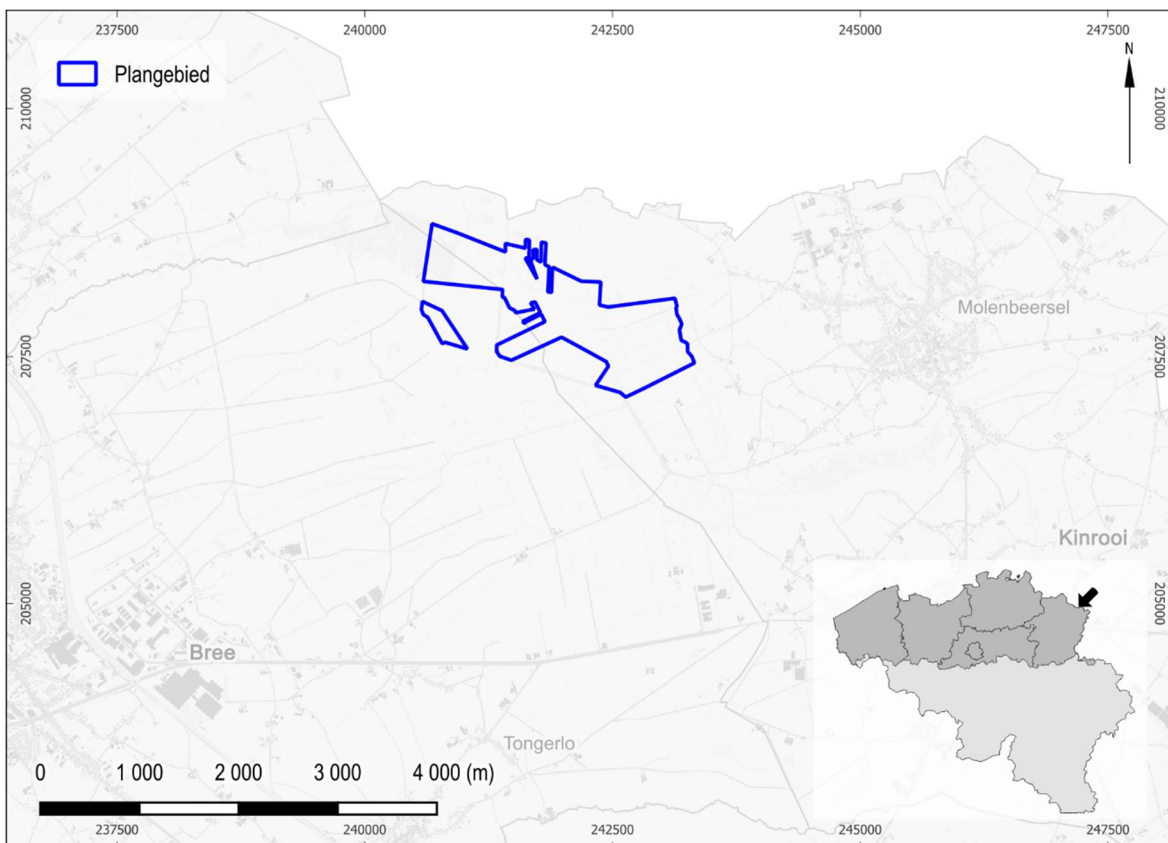
Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone die bestemd is als natuurgebied. Het gebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 1000m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 3000m² bedraagt.

Het Vlaams Erfgoed Centrum (VEC) is aangesteld om een archeologienota op te stellen, die in de eerste plaats zal bestaan uit een bureaustudie, met het oog op een advies zoals uitgesteld vooronderzoek, een opgraving en/of werfbegeleiding of de vrijgave van het terrein.

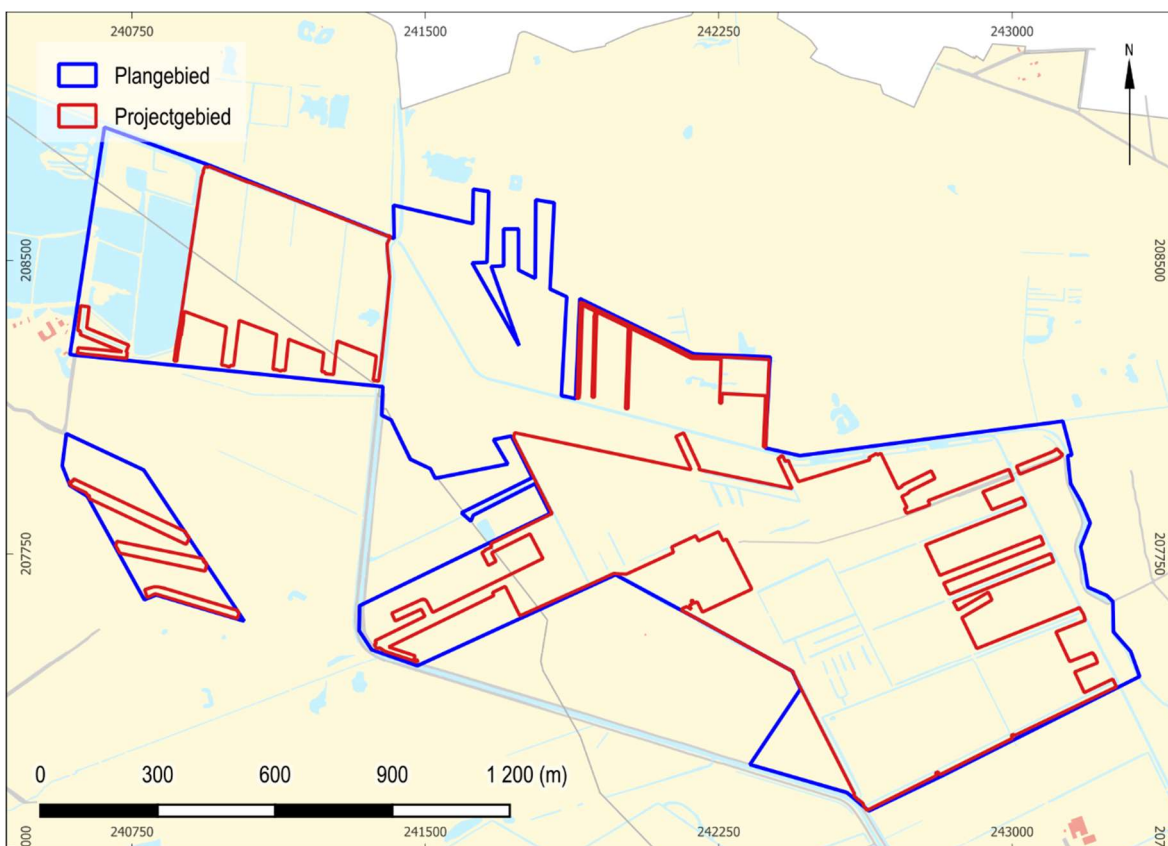
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2024E94
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2015/00071
Locatie Plangebied	Tussen Mariahofstraat te Bree en Grootbroekstraat te Kinrooi
Kadastrale gegevens	<p>Figuur 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Bree, Afdeling 3/Beek, sectie A, Nummers 3X2, 3C3, 3Y2, 3W2, 3H3, 3V2, 1H5, 1B5, 1K7, 1G5, 1L7, 1C5, 1G7, 1A5, 1K3, 2T5, 2P5, 2M5, 2N5, 2R5, 2K5, 2G4, 2E5, 2H5, 2D5, 2S5, 2B5, 2V3, 2W5, 2G5, 2A5, 2F5, 1W5, 1F5. - Gemeente Kinrooi, Afdeling 2/Molenbeersel, sectie D, Nummers 954M29, 954H28, 954D11, 954M23, 954X30, 954L16, 954Z30, 954B19, 954K23, 954L23, 954R18, 954X15, 954F30, 954W19, 954P30, 954M18, 954Z32, 954W29, 954G28, 954C19, 954P21, 954F32, 954D17, 954H33, 954Y30, 954C31, 954D28, 954N19, 954N29, 954M30, 954V29, 954E17, 954P15, 954L18, 954K27, 954V15, 954E27, 954A33, 954W15, 954B31, 954Z24, 954E24, 954R29, 954X29, 954R19, 954W33, 954E18, 954Y33, 954S29, 954V19, 954K28, 954R30, 954K11, 954D18, 954C24, 954T30, 954V30, 954B27, 954N30, 954E32, 954H32, 954E28, 954P29, 954P16, 954L29, 954B33, 954G20, 954S30, 954F20, 954W30, 954G24, 958X20, 958R13, 954F24, 958T7, 958W20, 954R8, 954G29, 954E29, 954F29, 954D27, 954H29, 954/4, 954D29, 954W27.
Coördinaten	<p>X: 240.692 – Y: 208.838</p> <p>X: 240.792 – Y: 207.628</p> <p>X: 243.140 – Y: 208.088</p> <p>X: 242.641 – Y: 207.091</p>
Oppervlakte plangebied	1.893.804m ² = 189ha
Oppervlakte bodemingrepen	891.969m ²
Plannen initiatiefnemer	Natuurherstelwerken

Figuur 1: Situering van projectgebied in ruime omgeving op de GRB-basiskaart (© geopunt)

Figuur 2: Situering projectgebied op de GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 Samenvatting van het reeds uitgevoerd onderzoek

Deze bureaustudie werd uitgevoerd naar aanleiding van de geplande natuurherstelwerken in het grenspark Kempen~Broek. Het gebied is grotendeels bebost en verder zijn verschillende rabattensystemen, verzamelsloten, oeverwallen en onderhoudswegen aanwezig in het gebied. Deze werden in het kader van ontginning en herbebossing aangelegd.

De werken bestaan voornamelijk uit kleine reliëfwijzigingen. Zo zullen bestaande grachten gedempt en rabatten vervlakt worden. Het dempen van de grachten zal voorafgegaan worden door het afgraven van het aanwezige slib en het vervlakken van de rabatten houdt in dat de langwerpige ophogingen tussen de greppels afgeschaafd worden, zodat alles op één niveau komt te liggen. Deze ingrepen zullen dus amper tot geen bodemverstoring veroorzaken. Verder zullen enkele beheerspaden genivelleerd worden tot het niveau van het huidige maaiveld en wordt een oeverwal over een lengte van ongeveer 175m afgegraven. De afgraving bedraagt maximum 50cm. Het gaat om lange smalle ingrepen en bovendien zijn de beheerspaden op een antropogene ophoging gelegen. Opnieuw zal het bodemarchief dus amper of niet geroerd worden. Ook worden enkele laagtes langsheen de Lossing en de Wezensloot hersteld. De ophoging wordt niet voorafgegaan door een afgraving, dus ook hier zullen de werken niet gepaard gaan met de verstoring van de bodem. Naast de reliëfwijzigingen zal ook een standplaats gecreëerd worden voor een mobiele pomp. Deze werken gaan gepaard met een uitgraving van 1m² aan weerszijden van de gracht en tot een diepte van maximum 1m -mv.

Het plangebied is in het Maasland gelegen op de overgang naar het Kempisch Plateau. Het is in een laagte in het landschap gelegen, in de vallei van de Abeek. De Tertiaire afzettingen behoren tot de Kiezeloölietformatie en werden tijdens het Pleistoceen bedekt door fluviatiele afzettingen, die tijdens het Weichseliaan en/of het Saaliaan op hun beurt mogelijk bedekt werden door eolische afzettingen. Tijdens het Holoceen werden opnieuw fluviatiele en/of eolische afzettingen afgezet. Volgens de bodemkaart kan in het grootste deel van het plangebied veen verwacht worden. Elders kunnen matig tot zeer natte (lemig) zandbodems verwacht worden zonder profielvorming. In het oosten kan echter wel een sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont voorkomen.

Op basis van de aardwetenschappelijke gegevens kunnen binnen het plangebied archeologische resten vanaf het Paleolithicum voorkomen. De archeologische resten uit het Paleolithicum en het Mesolithicum manifesteren zich als een spreiding van vondsten zonder sporenniveau. Resten uit deze perioden bevinden zich aan of direct onder het oorspronkelijke maaiveld en manifesteren zich in de vorm van vuursteen en houtskoolconcentraties. Eventuele archeologische resten vanaf het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen kunnen tevens voorkomen vanaf de basis van het maaiveld. Een eventueel sporenniveau is het beste zichtbaar vanaf de basis van het maaiveld of vanaf de B-horizont, indien deze aanwezig is.

Het gebied is laaggelegen en erg nat, waardoor de verwachting aan nederzettingssporen vanaf het Neolithicum erg laag is. Sporen en resten van andere activiteiten kunnen mogelijk wel aanwezig zijn, maar dan gaat het vermoedelijk eerder gaan over puntlocaties gaan. De ligging is echter wel interessant voor eventuele steentijd artefactensites. De aanleg van de verschillende rabattensystemen, verzamelsloten, oeverwallen en onderhoudswegen in

functie van de ontginning en herbebossing van het gebied hebben mogelijk echter een negatieve invloed gehad op het bodemarchief. In de omgeving zijn amper archeologische onderzoeken uitgevoerd, waardoor ook amper sites en vondsten gekend zijn. In de omgeving zou echter wel al een bronzen lanspunt uit de Late Bronstijd gevonden zijn en er zou in de omgeving een Celtic Field gelegen zijn.

De archeologische verwachting kan dus eerder laag ingeschat worden. Aangezien de geplande werken zich voornamelijk beperken tot het afgraven en gelijktrekken van door de mens aangelegde grachten, rabatten en paden, zal de impact van de werken op het bodemarchief ook heel erg beperkt blijven. Op basis van de lage verwachting aan kenniswinst en de beperkte invloed van de werken op het bodemarchief wordt dan ook de vrijgave van het plangebied geadviseerd.

2. Advies op basis van de resultaten van het reeds uitgevoerd onderzoek

Op basis van de resultaten van het uitgevoerde onderzoek wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot het vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van projectgebied in ruime omgeving op de GRB-basiskaart (© geopunt)	4
.....	
Figuur 2: Situering projectgebied op de GRB-basiskaart (© geopunt).....	4

